

Samtal om framtiden och vår gemensamma rörelse

**VÅR HISTORIA ÄR VIKTIG.
VÅR FRAMTID ÄR ÄNNU VIKTIGARE.**

En historisk resa

Tre organisationer – IOGT-NTO, UNF och Junis – går nu samman för att bli en gemensam kraft för nykterhetsrörelsen. Det är början på en historisk resa som kommer att kräva stora beslut och modiga samtal. En resa som sträcker sig över flera år och berör allt från strategier till strukturer.

En av de första och viktigaste hållpunkterna på denna resa är att tillsammans skapa en gemensam identitet och vision. Och hitta ett nytt namn som fångar vår kärna och vår framtid.

TIPS OCH HANDLEDNING

Handledning som stöd

Den här handledningen fungerar som stöd för att besvara tre viktiga frågeställningar som blir det inspel vi behöver till arbetet med vår gemensamma identitet, vision och i slutänden vårt nya namn.

Det finns ingen fast form, inga regler. Det är engagemanget och alla medlemmars delaktighet som är viktig. Sitt och prata så länge ni vill, men räkna med att åtminstone avsätta en timme. Alla bidrag är värdefulla och det är själva samtalet är det viktiga, att öppna upp nya tankar och hitta olika perspektiv.

Vår nya gemensamma identitet ska återspegla våra gemensamma styrkor, värderingar och mål och vill att så många röster som möjligt blir hörda.

TRE FRÅGESTÄLLNINGAR

Hur ser du på framtiden?

Hur går snacket där ute?

Vad ska man tänka på när man tänker på oss?

HUR SER DU PÅ FRAMTIDEN?

Hur ser du på framtiden?

Prata om vad som händer i världen och vårt samhälle och försök spana in i framtiden. Tänk både på det positiva och det negativa.

Vad tror du om framtiden, hur kan ett tänkbart och önskvärt scenario se ut? Och vilken roll kan vi ha? Vad gör oss värdefulla, viktiga och relevanta?

På följande sidor hittar du exempel på trender som kan funka som inspiration för att komma igång.

Uppgift: Beskriv med ett par meningar hur du tror framtiden kommer att se ut.

Exempel på trender att diskutera utifrån

Hälsa och välmående som statusmarkör.

Den ökade medvetenheten om fysisk och mental hälsa har lett till en minskad alkoholkonsumtion bland unga i många västländer. Alkohol ses i allt större utsträckning som en hälsorisk, vilket kan ge nykterhetsrörelsen en chans att modernisera sin argumentation och koppla sig närmare den bredare hälsotrenden. Trenden kring sober curious och alkoholfri livsstil av fri vilja (snarare än moralism) kan vara en ingång för att attrahera nya målgrupper.

Individualisering och identitetspolitik

Människor ser i högre grad sin livsstil som en personlig identitet, snarare än en kollektiv rörelse. Identitetspolitiken har blivit starkare – människor engagerar sig gärna i frågor som speglar deras värderingar, men vill samtidigt själva definiera sin nykterhet snarare än att tillhöra en traditionell rörelse. Historiskt har nykterhetsrörelsen haft en viss moralisk och kollektivistisk ton, vilket kan behöva anpassas till en tid där individens valfrihet är centralt.

Digitalisering och plattformssamhället

Sociala medier skapar nya sätt att organisera sig på – fysiska föreningar tappar i relevans om de inte hittar digitala former för engagemang. Alkoholindustrin blir allt skickligare på digital marknadsföring, särskilt riktat mot unga och via influencers. Digitala communities kring sober curious, mindfulness och biohacking erbjuder alternativa sätt att hitta stöd för nykter livsstil, utanför traditionella organisationer.

Hållbarhet och klimatmedveten konsumtion

Hållbarhetstänkande påverkar livsmedelskonsumtion och kan även påverka synen på alkohol. Produktionen av alkohol kräver stora mängder vatten och energi, och transporteras ofta långt – något som kan ifrågasättas ur ett klimatperspektiv. Alkoholkulturen kopplas också till ohållbara beteenden, till exempel överkonsumtion, våld och ohälsosamma vanor.

Från kollektivt ansvar till individuell aktivism

Solidaritet handlar om att stå upp för varandra och för samhällets mest utsatta, men hur vi uttrycker och organiserar solidaritet förändras med tiden. Sociala medier har gjort det enklare att uttrycka engagemang, men också mer individfokuserat. Solidaritet går från att vara en fysisk och organiserad kraft till att bli en digital och spontan rörelse. Virala kampanjer och crowdfunding är exempel på hur solidaritet kanaliseras idag, men engagemanget kan vara kortsiktigt.

Solidaritet har breddats från att bara handla om klasskamp till att inkludera intersektionella perspektiv – kön, etnicitet, funktionsvariation och sexualitet. Många sociala rörelser lyfter frihet från förtryck som en grund för solidaritet. Organisationer som uppfattas som moraliserande eller exkluderande får svårt att attrahera unga.

Hot, förändringar och möjligheter

Demokratin genomgår stora förändringar globalt, vilket påverkar civilsamhället och engagemanget i ideella rörelser. Demokratisk tillbakagång och populism. Fler länder ser auktoritära tendenser, där demokratiska institutioner försvagas. Polarisering och desinformation gör det svårare att skapa en gemensam verklighetsbild. Det ideella engagemanget förändras – yngre generationer föredrar direkt påverkan och kampanjer snarare än långsiktigt föreningsliv.

Det bildas nya former av demokratiskt deltagande. Traditionella organisationer utmanas av plattformar och nätverk där människor engagerar sig snabbt och flexibelt utan att behöva vara medlemmar. Direktdemokrati och deliberativa processer blir viktigare – människor vill ha mer inflytande över beslut. Många unga litar mer på rörelser och influencers än på traditionella organisationer.

Hur ser framtidens empati ut?

Medmänsklighet handlar om hur vi relaterar till varandra, och även här sker förändringar. Ensamhet och psykisk ohälsa ökar. Ensamhet har blivit en av vår tids största folkhälsoproblem, särskilt bland unga och äldre. Sociala medier ger en illusion av gemenskap men kan också skapa ökad isolering och jämförelseångest. Alkohol och droger används ibland som en strategi för att hantera ångest och social press.

Samhällen blir allt mer polariserade, och samtalsklimatet blir hårdare. Medmänsklighet blir en viktig motkraft mot hat, konspirationsteorier och splittring. Forskning visar att hopp och positivt engagemang skapar mer förändring än alarmism och skrämnel.

Vad innebär frihet idag?

Frihet är ett centralt värde för många, men det tolkas olika beroende på perspektiv. Frihet från eller frihet till? För vissa betyder det frihet från hinder och regler – de vill ha färre begränsningar. För andra betyder frihet att ha möjligheten att leva det liv man vill, t.ex. genom trygghet, hälsa och socialt stöd.

Diskussionen om frihet kan påverka hur nykterhetsrörelsen kommunicerar sina värderingar – handlar det om att befria sig från alkoholens skador, eller att få friheten att välja ett bättre liv?

HUR GÅR SNACKET DÄRUTE?

Hur går snacket därute?

Hur pratar människor om sånt som rör vår organisation och de frågor vi tycker är viktiga - nykterhet, demokrati och solidaritet?

Vad säger de som känner till oss och hur resonerar de som inte gör det? De som delar våra värderingar och de som tycker annorlunda. De som har fördomar eller bara saknar kunskap.

Varför är vissa medlemmar och andra inte? Vad ligger bakom, vad vill man, vad hoppas man på? Vad ser man för alternativ?

Vad du hör omkring dig, bland vänner och bekanta, i media, i skolan, när du "tjuvlyssnar" på bussen eller i kön på affären...

Tips och uppgift

Gör ett litet rollspel och "bli olika snack". Någon blir den som är superpositiv och tycker det är självklart att vara medlem. Någon blir den som avstår från att dricka men som kanske inte fattar varför man ska vara med i en förening bara för det. Någon fattar ingenting. Och någon kanske tycker det är töntigt.

Uppgift: försök identifiera några olika förhållningssätt och beskriv de olika snacken med hjälp av ett citat.

Exempel: "Det är väl klart att man hejar på fotbollslaget IF, de är ju bäst." Eller "Jag gillar att kolla på fotboll men jag är inte med i någon förening, det känns lite överdrivet." Eller "Går man inte på alla matcher, både hemma och borta, är man ingen riktig supporter!"

**VAD SKA MAN TÄNKA PÅ
NÄR MAN TÄNKER PÅ OSS?**

Tips och uppgift

När ni pratar om ”hur snacket går därute” kommer ni upptäcka att de finns de som pratar på ett sätt som vi inte vill. Kanske för att de inte vet vad vi gör eller varför. Eller beror det på fördomar? Vad skulle vi vilja att de sa istället?

Uppgift: försök hitta svaret på frågan ”Vad vill vi att människor tänker på när de tänker på det som ska bli vår nya gemensamma nykterhetsrörelse?”

Vad vill vi bli förknippade med? Tänk på associationslekar. När jag säger Melodifestivalen så säger du... När jag säger Zlatan så säger du... När jag säger nykter så säger du...

Så delar du med dig av svaren

Använd det framtagna dialogmaterialet och handledningen som inspiration och stöd till era samtal. Skicka sedan in dina och din grups svar på frågeställningar **här**.

- Hur ser du på framtiden?
- Hur går snacket där ute?
- Vad ska man tänka på när man tänker på oss?

Vi tar gärna emot era svar så snart som möjligt, **senast 24 mars** behöver vi dem.

TILLSAMMANS KAN VI GÖRA SÅ MYCKET MER!

Tack för att du är med och formar den nya nykterhetsrörelsen.